

ЧАСТНА ДЕТСКА ГРАДИНА „ЩАСТЛИВАТА КЪЩА”

гр. София, кв. Витоша, ул. Йордан Стубел № 4

тел. 0888616733, e-mail: happy.house@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

Директор:

/Л. Тодева/

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

на

Частна детска градина „Щастливата къща“

за 2022/2023 учебна година

*„Не ограничавайте децата до
собствения си начин на учене,
защото те са родени в друго време.“*

Староеврейска поговорка

Детската градина е първото стъпало в етапа на развитие на всяко дете. Тя е мястото, където започва образование на детето и където то получава първите грижи, знания, умения и компетентности.

Образованието е нещо повече от придобиването само на знания. По време на своя растеж и заниманието със заобикалящата го среда детето се учи как да създава своя представа за света и да се занимава активно с него. **Възпитанието и образованието** са процес на развитие на личността и помагат на детето да се справя с живота.

Програмната система утвърждава, цени и насърчава развитието на знания, умения и отношения у децата, които са необходими в бързо променящата се действителност за да:

- Посрещат промяната и оказват влияние върху нея;
- Мислят критично и да правят избор;
- Откриват и решават проблеми;
- Творят и развиват своето въображение и находчивост;

Учителите вярват, че тези качества ще бъдат ключови в бъдеще време, че именно тези качества трябва да възпитаваме у тях, за да ги подготвим за бъдещо успешно реализиране в живота, като формираме знания, умения и нагласи, които им помагат да постигнат личностна реализация на по-късен етап, да намерят работа и да участват в живота на обществото.

Програмната система е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел на предучилищното образование: полагане на основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовнонравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето, като се отчита значението на играта за детето.

Съгласно чл. 70, ал.1 от Закона за предучилищното и училищното образование процесът на предучилищното образование е подчинен на **прилагане на програмна система като част от Стратегията за развитие на учебното заведение**, което извършва задължително предучилищно образование, и което съответства на изискванията на Държавния образователен стандарт за предучилищно образование.

Програмната система е съобразена със следните *изисквания*:

1. Да създава условия за придобиване на компетентностите по всяко направление;
2. Да отчита спецификите на детската градина и на групите;
3. Да съответства на интересите, възможностите и възрастовите характеристики на децата.

Тя включва:

- Подходи и форми на педагогическо взаимодействие;
- Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие;
- Тематично разпределение за всяка възрастова група;
- Допълнителни компетентности, включително и извън образователните направления - знания, умения и отношения, необходими за успешната социализация и преминаване на детето към училищно образование;
- Механизъм за взаимодействие между участниците в предучилищното образование.

Същност на програмната система

Програмната система по своята същност е интегрирана, интерактивна и иновационна и осигурява разнообразни възможности за индивидуална, групова и екипна работа с децата в различните етапи от развитието им. Отчита специфичните особености и потребности на децата в съответните възрасти и гарантира плавен преход към по-високите нива на развитие както в усвояването на заложеното образователно съдържание, така и в разширяването и разгръщането на процесите на обучение и възпитание.

Достигането на заложените в нея представи, умения и отношения, необходими на детето при постъпване в училището се реализира чрез активно участие в дейности, форми и действия, чрез които детето неусетно да придобие необходимите му начални **общоучебни умения**:

- да слуша и внимава;
- да общува свободно и да изразява собствена гледна точка;
- да обогати речника си, да се стреми да разсъждава, да се ориентира по отношение на

времето и пространството;

- да усвои норми на социално приемливо поведение, да създава и поддържа взаимоотношения;
- да пренесе знания, умения и навици в нова познавателна ситуация; да овладява и използва нови способности за решаване на задача съобразно нарастващите му възможности за самостоятелна дейност;
- да преодолява затруднения, да показва готовност и мотивация да опита отново при грешка и да достига краен резултат;
- да проявява желание за екипна работа, като споделя в групата своите идеи и се съобразява с тези на другите;
- да придобие увереност, че го очаква нещо приятно и позитивно при постъпване в първи клас.

Цели на програмната система:

1. Създаване на условия за детско развитие и подготовка на детето за училище – социална, познавателна, специална;
2. Прилагане на образователни модели, съобразно европейските ключови компетенции и целите на стратегията на детската градина за подобряване на образователните постижения на децата.
3. Овладяване на български книжовен език като основа за опознаване на света, за общуване, за разширяване на познанието и систематизиране на детския опит в межкултурна среда.
4. Осигуряване на емоционален и психологически комфорт на детето и създаване на оптимални условия за развитие на личностния му потенциал посредством обогатяването на детското развитие, съхраняването на ценността на предучилищното детство и успешния преход към училищното обучение.

Основната идея на системата е да се подпомага изграждането на детската индивидуалност чрез постигане на процес на активно и насочващо общуване и взаимодействие с детето, при което възможностите, потребностите и предпочитанията определят принципите, формите, методите и похватите на работа на педагога и дейностите в детската градина.

Философия:

- Щастливо детство;
- Цялостно развитие на детето;
- Играта – ключова дейност;
- Утвърждаване на националната идентичност.

Приоритети на програмната система:

- **Равен достъп** до качествено образование на всички деца при отчитане на индивидуалните възможности на всяко дете и темповете в неговото развитие;
- **Качество** на образователната услуга и продукт;
- **Измеримост**/стандартизация;
- **Интегриране** – естествени интегративни връзки между образователните направления, интегриране на ресурси, възможност за интегриране на човешкия ресурс – работа в екип;
- **Интерактивни педагогически технологии** за игрово-образователно пространство в ДГ като основа за бъдещото продължаващо обучение и индивидуален прогрес – универсалност на играта в процеса на педагогическото взаимодействие;
- **Екологосъобразна социализация**;
- **Емоционално балансирано пространство на взаимодействие** в реална и виртуална среда между дете –учител – родител – общност;
- **Личностно ориентиран процес** – детето активен субект – съхранявайки идентичността и уникалността на детската личност при максимално разгръщане потенциала ѝ и готовност за началната училищна степен, възпитавайки я в емпатия в мултикултурна среда в глобализацията се свят, учителят – ментор;
- **Интегриране на предучилищната и начална училищна степен** – преход от една образователна степен в друга със съдействието на квалифицирани педагози като значим компонент от организираната развиваща се среда в детската градина, а в следствие – адаптивност от ситуация към предметната система;
- **Развиваща** – удовлетворяваща потребностите и очакваните резултати на потребителите на образователната услуга – деца, учители, родители, общност;
- **Креативност** – възможност за избор или изграждане на образователни

технологии от педагога, вземане на информирани професионални решения от педагога;

- **Среда, предпоставяща критическо мислене и креативност** на детската личност;
- **Правата на детето**;
- **Модели** за работа с родителска общност;
- **Дигитална компетентност** – ИКТ в педагогическото взаимодействие, проекти, презентирани.

Педагогическото взаимодействие е в съответствие с образователните модели в помагалата „Златно ключе” на издателство „Бит и техника“ и се реализира с помощта на комплекс от словесни, нагледни, практически и игрови методи, чрез които се съчетават опознаването на предмети и обекти, използването им в практиката, играенето с тях, оперирането, изпробването, преобразуването им и набирането на информация.

Педагогическата технология за реализацията на програмната система на ЧДГ „Щастливата къща” се формира от следните компоненти - **подходи и форми на педагогическо взаимодействие**

Системата от подходи осигурява единство на обучение и възпитание, базирани върху партньорска комуникация между детето и педагога, съществуващ опит, непрекъснато развиващи се потребности и желания на детето и динамично развиващи се представи, умения и отношения, заложен като очаквани резултати в нормативните документи за предучилищната образователна степен:

- **комуникативен** – възпитание, обучение и социализация, осъществявани в условията на неформални контакти и делово общуване на личности и реализиране на общи преживявания, желания и идеи;
- **лично-ориентиран** – обучение, основано на личния опит на детето и на стремежа той да бъде систематизиран и непрекъснато обогатяван и разширяван, като се преминава от еталонно възпроизвеждане на представи и отношения към творческо прилагане на придобити умения;
- **ценностно-ориентиран** – възпитание, обучение и социализация, насочени към достигане на общочовешки ценности при запазване и развиване на националната идентичност и традиции;
- **креативен** – организация и провеждане на всички дейности в групата, ориентирани към разгръщане на креативните способности на детето в играта, общуването и

обучението;

- **рефлексивен** – едновременно с обучението се работи върху развитие на личността по посока на самоопределяне, саморегулиране, коопериране, приемане и зачитане на другите;
- **експресивен** – акцентирание върху подпомагане на индивидуална експресивност на детето чрез различни действия;
- **контекстен** – свързване на изучавани обекти и явления с естествени жизнени ситуации и обединяване на познавателното съдържание около теми, интересувачи детето;
- **интерактивен** – децата придобиват знания и умения чрез преживяване и емоционална рефлексия.

Форми на педагогическо взаимодействие

Общуването с детето се осъществява на фона на практическото му познание за света и протича като самостоятелни етапи, в които се задоволяват потребностите му от позитивно внимание, сътрудничество и уважение от страна на възрастния и стремеж към взаимно разбиране и съпреживяване. **Формите на педагогическото взаимодействие** се организират в съответствие с прилаганата в детската градина програмна система при зачитане на потребностите и интересите на децата.

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето. При провеждането на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигането на компетентностите, определени в Държавния образователен стандарт за предучилищно образование. Детската градина осигурява игрова дейност във всички видове организация на предучилищното образование през учебното и неучебното време.

Педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в **основни и допълнителни форми**.

Основната форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация по образователни направления, която протича предимно под формата на игра. Педагогическите ситуации се организират само в учебно време – от 15.09. до 31.05. и осигуряват постигането на компетентностите, определени в Държавния образователен

стандарт за предучилищно образование. Продължителността на една педагогическа ситуация е по преценка на учителя - от 15 до 20 минути - за първа и втора възрастова група, от 20 до 30 минути – за трета и четвърта възрастова група

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в **седмично разпределение**.

Седмичното разпределение се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.

Компетентностите, определени в Държавния образователен стандарт за предучилищно образование са дефинирани като очаквани резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления.

Образователните направления, по които се провеждат основните форми на педагогическо взаимодействие са:

1. Български език и литература;
2. Математика;
3. Околен свят;
4. Изобразително изкуство;
5. Музика;
6. Конструирание и технологии;
7. Физическа култура..

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират ежедневно по преценка на учителя в съответствие с програмната система на детската градина, цялостната организация на деня и с интересите и потребностите на децата в детската група. В допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване на живота на детето. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителя на групата извън времето за провеждане на педагогическите ситуации, както в учебното, така и в неучебното време.

Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие са: утринно раздвижване; дейности по избор в центрове по интереси; ателиета; различни видове игри – фолклорни, театрализирани, ролеви, дидактични, подвижни, музикални,

спортно-подготвителни; разходки и престой на открито; момент на свободно изразяване; подреждане на обстановката в групата, грижа за реда в групата; разглеждане на художествени и други произведения на изкуството и културата; посещения на театрални постановки; състезания; дейност по реализиране на проекти на ДГ и мини образователни проекти на групите; празници и развлечения; подреждане и разглеждане на изложби от детско творчество; участия в туристически походи; екскурзии; концерти, отбелязване на рождени и имени дни; индивидуални занимания с деца и др.

Разпределение на основните форми на педагогическо взаимодействие:

Учителските екипи в групата конкретизират **разпределението на педагогическите ситуации**, определят техния седмичен брой за всяка възрастова група в началото на учебната година, като при изготвянето им се съобразяват с минималния и максималния седмичен брой, определени в Наредба № 5 от 03.06.2016г. за ПУО и се утвърждават от директора.

Учителските екипи на детски групи определят **редуването на формите на педагогическо взаимодействие** и организират деня на децата. Броят на педагогическите ситуации по възрастови групи и образователни направления е отразен в следващата таблица №1.

Таблица № 1

Педагогически ситуации седмично по възрастови групи и образователни направления при целодневна организация на предучилищното образование за групите в ЧДГ „Щастливата къща“

Възраст Направления	3-4 - годишни I група	4-5 - годишни II група	5-6 - годишни III група	6-7 - годишни IV група	Разновъзра стова група 4-6 годишни
форма	ПС	ПС	ПС	ПС	ПС
Български език	3	4	4	5	

Целодневната организация през учебно време, необходима за осъществяване целите на Програмната система е описана в Таблица № 2.

и литература	4				
Околен свят	1	2	2	2	2
Математика	1	1	2	3	2
Конструирани и технологии	1	1	2	2	2
Изобразително изкуство	2	2	2	2	2
Музика	2	2	2	2	2
Физическа култура	3	3	3	3	3
Общ брой ситуации	13	15	17	19	17

Таблица № 2

ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН В УЧЕБНО ВРЕМЕ

/15 септември – 31 май/

Часови интервал	Основни моменти в организацията на седмичното разпределение	Основни игрови и други форми и други свободно организирани дейности в учебното време на деня
8.00-8.30 ч	Прием на децата.	Комуникативни игри за адаптация, социализиране и сдружаване
8.30-9.00 ч	Подготовка за закуска. Закуска	Формиране култура на хранене
9.00-10.00 ч	Основни организационни форми по образователни направления	В диференцирани тематично по образователни ядра основни форми
10.00-10.15ч	Подкрепителна закуска	Изграждане на навици за култура на хранене
10.15-11.00ч	Основни организационни форми по образователни направления	В диференцирани тематично по образователни ядра основни форми
11.00-12.00ч	Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие	Функционални обектно насочени, конструктивни, строителни игри,

		ролеви, сюжетни игри, драматизации, авантюристични и приключ- енски игри, подвижни, спортно – подготвителни, свободно избираеми дейности
12.00-12.30ч	Обяд	Формиране култура на хранене - самообслужване
12.30-13.00ч	Тоалет, подготовка за сън	Формиране на културни навици - самообслужване
13.00-15.30ч	Следобеден сън и почивка	Възстановителен релаксиращ момент
15.00-16.00ч	Тоалет. Подкрепителна следобедна закуска	Изграждане на навици за самообслужване и култура на хранене
16.00-16.30ч	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие	Регламентирани и свободни избираеми дейности по желание на детето
16.30-18.00ч	Игри и други свободно реализирани дейности по избор; Форми на общуване, работа с родителите и консултации при издаване на децата.	Функционално делово партниране на учител – родител - дете

Таблица № 3

ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН В НЕУЧЕБНО ВРЕМЕ
/01 юни – 14 септември/

ВИДОВЕ ДЕЙНОСТИ	Сборна група часове
Прием на децата /възможен прием на открито/. Дейности по избор на децата. Утринно раздвижване.	8.00 - 8.30
Подготовка за закуска. Закуска.	8.30 - 9.00
Игри – подвижни, спортни, музикални, ролеви, стимулационни и др. Дейности по избор на децата; Дейности, организирани от детския учител - наблюдения, експерименти, затвърдяване и разширяване на знанията и уменията на децата.	9.00 - 10.00
Подкрепителна закуска Време за почивка.	10.00 - 10.30

Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие – игри, разходка, игра на площадките, театър, рождени дни, лятна занималня. Каране на колела и др. - в двора на ДГ. Закалителни процедури - слънчеви бани, игри на двора на ДГ.	10.30 -11.45
Обяд. Тоалет и подготовка за сън.	12.00 – 13.00
Следобеден сън и почивка	13.00 - 15.00
Следобедна подкрепителна закуска.	15.30
Игри на двора. Деятности по избор на децата. Изпращане на децата.	15.45 -18.00

Забележка: Дневният режим е примерен и определените в него дейности могат да се променят в съответствие с интересите и потребностите на децата.

Възпитанието и обучението по БДП са целенасочен, системен и непрекъснат процес за формиране на граждански компетентности и качества на детето и са неделима част от цялостното образование и възпитание на личността. Формирането на защитни механизми при децата за съхраняване и безопасност при движение по пътищата е актуална тема в гражданското общество и важна задача на държавата, образователните институции и семейството.

Предучилищното образование включва целенасочено, системно обучение и възпитание за формиране на поведенческа култура и качества на подрастващите - съобразителност, наблюдателност, отговорност, самостоятелност и др. В предучилищна възраст се поставят основите на гражданските компетентности на детето като пълноправен участник в пътното движение, притежаващ конкретни знания, умения и отношение към спазването на обществените правила и норми за лична и колективна безопасност.

Програмата по безопасност на движение по пътищата, одобрена от МОН, (БДП) включва целите, темите, понятията, и тематично разпределение за организиране на обучението и възпитанието по БДП във всички възрастови групи в детската градина. В нея са формулирани и очакваните резултати от процеса на взаимодействие в ситуациите по БДП като гаранция за устойчивостта и качеството на обучение.

Програмното съдържание е разпределено в области на компетентност, тематични направления и конкретни теми и осигурява спираловидно и системно надграждане на знанията и уменията през цялата учебна година. Новите понятия към всяка област на компетентност се въвеждат постепенно и с нарастване на възрастта се разширяват.

Тематично разпределение по образователни направления.

Съобразно седмичното разписание по групи, учителите сами изработват **тематично разпределение** по месеци и седмици по отделните образователни направления, определят темите за постигане на отделните компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата. Учителите на групи сами определят методите на педагогическо взаимодействие, съобразно интересите на децата и спецификата на образователната среда. Подробно са представени в:

Тематично разпределение за първа група

Тематично разпределение за втора група

Тематично разпределение за трета група

Тематично разпределение за четвърта група

Методи за проследяване постиженията на децата

Проследяването на постиженията на децата в предучилищното образование е нормативно регламентирана дейност на педагозите в детската градина. Наредба № 5 от 3.06.2016г. на МОН предвижда оценяването на резултатите да се извършва на два етапа– в началото и в края на учебната година, резултатите да се вписват в дневника на групата, да се отразяват в детско портфолио и да се довеждат до знанието на родителите.

Компетентността на учителя да измерва и оценява постиженията на децата е резултат от създадените условия за педагогическо взаимодействие и сътрудничество със семейството.

В Програмната системата са заложили **методи за проследяване постиженията на децата по всички образователни направления**. Входящата диагностика измерва нивото на знания, умения и отношение в началото на учебната година, свързани с работата по образователни направления и предоставя възможност на педагога да планира дейността си. Изходящата диагностика измерва изходно равнище на знания, умения и отношения за постигане на ДОС за предучилищно образование.

Основните цели за проследяване постиженията на децата могат да бъдат систематизирани по следния начин:

1. Установяване на равнището на знанията и уменията на децата, съобразно ДОС за всяка възрастова група.
2. Предоставяне на надеждна информация за равнището на постиженията на децата спрямо съществуващите норми със съответните критерии и показатели.
3. Осигуряване на информация за равнището на всяко дете от групата спрямо нивото на групата.
4. Осигуряване на реална база за определяне на насоките на индивидуалната и груповата работа на учителя.
5. Конкретизиране на мерките, действията и дейностите по време на педагогическото взаимодействие.
6. Очертаване на насоките на работа, на евентуалните перспективи и очакваните резултати.
7. Проверяване на ефективността на педагогическото взаимодействие.
8. Оценяване на равнището на готовността на детето за училищно обучение.

Методите, които проследяват постиженията на децата са: наблюдение, интервю, беседа, разговор, тестове (словесни, рисувателни, невербални, адаптивни), социометрични и творчески изяви, игри и упражнения.

Диагностиката служи не само за оценка на достигнатото равнище на развитие, но е и постоянен негов контрол и коректив.. Това дава възможност да се открият потенциалните резерви за развитие и своевременно да се установят задръжки, изоставане и отклонение, което в по-голяма степен може да гарантира преодоляването им чрез разнообразни последващи стимули и корекции.

Механизъм за взаимодействие между участниците в предучилищното образование

1. Предучилищното образование, като процес на възпитание, социализация и обучение на децата, се осъществява при взаимодействие и сътрудничество с родителите.
2. Родителите са участници и партньори в предучилищното образование заедно с децата, учителите, директорите и другите педагогически специалисти.
3. Сътрудничеството и взаимодействието между учителите, директорите и другите педагогически специалисти и родителите създават условия за постигане на целите по чл. 5 от Закона за предучилищното и училищното образование, както и за формиране на положително отношение към детската градина и училището.
4. Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществяват чрез:
 - индивидуални срещи в удобно за двете страни време;
 - родителски срещи;
 - присъствие и участие на родителите в процеса на предучилищното образование – открити практики, изложби, тренинг, тържества, празници, развлечения, състезания, ден на отворени врати;
 - други форми за комуникация – сайт на ДГ, информационно табло за родители, дискусии, консултативен кабинет.
5. Учители и непедагогически персонал – наставничество, взаимен обмен на информация, вътрешна квалификация, екипност, консултации, открити врати и др.

Очаквани резултати при реализиране на програмната система:

- постигане целта на образователния процес в предучилищна възраст;
- личностно и общо психично развитие на детето, чрез неговата индивидуална и групова игрова и познавателна дейност;

- компетентно тематично разпределение на съдържанието по образователни направления за всяка възрастова група;
- конкретизиране проследяването на резултатите от предучилищното образование;
- ефективно сътрудничество между ДГ и родителите в процеса на възпитание, социализация и обучение на децата;
- оптимални взаимодействия между ДГ и други педагогически специалисти и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина.

Заклучителни бележки

Предложената **Програмна система като част от Стратегията за развитие на ЧДГ „Щастливата къща“** отразява намеренията на педагогическия му колектив за развитие и усъвършенстване на образованието през следващите 4 години.

При определяне на **приоритетите**, включени в тази стратегия, сме се ръководили от разбирането, че развитието на образователната система има за **основна цел** формирането на свободната и творческа личност, чиято социална функция е интегриране в обществото и участие в неговото обновяване и промяна, формиране на „Успешно съвременно дете“.

Стратегията обхваща периода *от 2021г. до 2025г.*, като следва да бъде актуализирана всяка година или при необходимост.

Със **Стратегията за развитие на ЧДГ „Щастливата къща“** и **Програмната система** са запознати всички членове на екипа.

Програмната система е утвърдена от директора със *Заповед № /2022г.*